SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2326

av Clara Aranda m.fl. (SD)

Planering och byggande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att befolkningens preferenser ska efterfrågas vid planering och gestaltning av offentlig miljö och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur medborgare kan ges möjlighet till inflytande över byggande, stadsplanering och offentlig konst i stadsmiljön och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna för ett medborgarveto mot eventuella nybyggnation som förtätar ett område och som beblandar ett områdes upplåtelseformer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur kulturell planering kan införas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas hur ett kommunalt arkitekturprogram bäst kan implementeras och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen bör ses över i syfte att förhindra rivning av kulturhistoriskt värdefulla fastigheter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas åtgärdskrav och vite vid förstörelse av kulturhistoriska värden och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ett stärkt juridiskt skydd för kulturhistoriska byggnader som inte ska förhindra brukande kan tas fram och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att utvidga lagstiftningen om regional planering till att gälla i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om studentbostäder kan klassificeras som elevhem och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör göras markanvisningar för studentbostäder i orter där studentbostäder behövs och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en kortad, maximal tidsgräns och enhetlig avgift för handläggning av plan- och byggärenden och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hänsyn bör tas till ett samhällsekonomiskt perspektiv sett till bostadsbyggande vid miljöprövningar och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en avgift för överklagande av planer och bygglov och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utredning av möjligheter till markförsäljning ovanför odlingsgränsen i syfte att möjliggöra tillväxt och byggnation och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Gestaltningen av arkitekturen är inte en bifråga när det kommer till byggande. Arkitekturen bidrar till gemenskap och tillhörighet. Traditionellt byggande för tradition vidare från tidigare generationer. Vacker, estetiskt tilltalande arkitektur, även traditionell arkitektur, är omtyckt av många. Det är viktigt att invånare får goda möjligheter att vara med och påverka hur det som byggs ska se ut och att det som byggs har en estetiskt hållbar gestaltning samt att frågorna om arkitektur, gestaltning, traditionellt byggande och medborgarinflytande ges stort utrymme i samhället. Det är även av vikt att bevara kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer och samtidigt kunna bruka dem.

Byggregler och byggprocesser behöver generellt förenklas och handläggningstider kortas. Styrning i detaljplaner bör inte vara för stor och miljöprövningar bör i större mån vägas in utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv sett till bostadsbyggande, och avgift bör införas för överklaganden. Plan- och byggärenden bör hanteras enhetligt.

När det gäller vissa typer av byggnader och bostäder, exempelvis studentbostäder, skulle mer kunna göras för att underlätta, minska svårigheterna inom byggnation och minska kostnaderna. Vi ser även behovet av regional planering för att få ett helhetsgrepp över planeringen och byggnation av bostäder och infrastruktur så att hela Sverige ska vara beboligt och präglas av god och ansvarsfull stadsplanering. Av den anledningen behöver mer göras för att underlätta byggnation i delar av landet där tillgången till mark är begränsad av statligt ägande och särskilda regelverk.

Befolkningens preferenser vid planering och gestaltning

Befolkningens preferenser kring utformningen av vår gemensamma miljö och gestaltningen bör efterfrågas kring det som byggs i deras närhet. Hur människor upplever sin offentliga miljö påverkar välmåendet och trivseln. En stil och estetik som anses tilltalande och harmonisk kan ses som samhällsekonomiskt gynnsam. Större hänsyn ska tas till befolkningens önskemål vid gestaltning och uppförandet av offentlig konst och nybyggnation. När det gäller offentligt finansierad konstnärlig gestaltning i den gemensamma miljön är det viktigt att medborgarna ges inflytande i dess utformning i och med att den enskilde medborgaren står som medfinansiär. Gemensamma miljöer ska bidra till en positiv upplevelse som också kan främja en god hälsa i befolkningen. Detta gäller både miljöernas funktion och deras estetiska utformning.

Medborgares inflytande över byggande

En utredning behövs om hur medborgarna kan få inflytande över de miljöer som de vistas i. Ett alternativ kan vara att ge medborgare större möjlighet att tycka till om olika samhällsbyggnadsförslag i sitt närområde. Eventuellt skulle olika former av delaktighet i processerna kunna variera utifrån projektens storlek och antalet berörda.

Sverige utgör medborgarnas gemensamma hem. Finns ett folkligt missnöje kring hur miljöerna i det gemensamma hemmet tar form är det av yttersta vikt att missnöjet adresseras. Genom att öka allmänhetens direkta inflytande över nya miljöers utformning undviks att tjänstemän, arkitekter och politiker ensamma gör subjektiva bedömningar av vad som är vackert. Det bidrar till större inflytande från invånarna och därmed kan utformningen vinna acceptans, både för de som avser att göra ändringar i den gemensamma miljön och för de som bor i anslutning till denna förändring.

Förslaget kan initiera en debatt kring stadsplanering och arkitektur som är anpassad efter människors behov och önskemål. Det innebär att man bör sträva efter att bygga miljöer som beaktar det mänskliga behovet av social samvaro, närhet till naturen och skönhet. Platsens och invånarnas historia och identitet bör också bejakas.

Den estetiska gestaltningen är av stor vikt för invånare, för att känna sig hemma, för att känna samhörighet och för ökad trivsel och välmående. Vidare är det medborgerliga inflytandet i samhällsbyggnadsprocesserna av stor vikt för ökad demokrati och för att alla ska kunna påverka på riktigt. Det finns undersökningar om att det går att mäta om en stadsmiljö är bra eller dålig för människans välmående och att en repetitiv, likriktad arkitektur kan innebära motsatsen till välmående hos människor. Många människor föredrar äldre tiders arkitektur gällande gestaltning och material. Många personer föredrar småskalighet, variation och välkända och naturliga material. Invånares preferenser bör vara avgörande för offentliga miljöer som alla ska vistas i. Dagens påverkansmöjligheter är inte fullgoda. Ett system bör utredas där medborgarinflytandet tas om hand på ett genomgående sätt, där synpunkter kan inlämnas på ett strukturerat sätt och tas om hand i stadsbyggnadsprocesserna.

En del i förslaget om medborgarinflytande borde också innefatta möjligheten för boende att lägga in ett veto gentemot kommunala eller statliga planer för att förtäta ett område och att beblanda upplåtelseformer i ett särskilt boendeområde. Vissa boendeområden skulle i grunden kunna förändras genom storskaliga renoveringsprojekt från kommunalt eller statlig håll. Sådana initiativ skulle löpa risken att förstöra

småskaliga samhällen och boendeområden genom att exempelvis samhörigheten i ett villaområde förstörs av en insprängning av lågkostnadshyresrätter. För att bevara boendeområdens särskilda samhörighet och värna medborgarnas rätt till att själv råda över planeringen av sitt närområde så föreslår Sverigedemokraterna att utreda möjligheten för ett medborgarveto för boenden där storskaliga ombyggnationsprojekt planeras och som ämnar att förtätat vissa områden och beblanda upplåtelseformer genom att 25% av boende röstar nej till förslaget.

Kulturell planering

Sverige har en rik byggnadstradition som förtjänar att bevaras. Historiskt förankrade byggnadsmiljöer skapar en hemkänsla och bidrar indirekt till en känsla av trygghet för invånarna. Ett sätt att värna det kulturella och estetiska arvet kan vara att införa en så kallad kulturell planering. Det är en metod som i samhällsbyggnadsfrågor sätter fokus på medborgardialog. Den unika platsens förutsättningar och historia, det lokala kulturarvet och omgivande bebyggelsestruktur tas i beaktande för att skapa en känsla av samhörighet i området. I miljöer med inslag av kulturhistoriska byggnader ska vid nybyggnation storskaligt likriktad byggnation motverkas. Generellt ska byggnation likt de så kallade miljonprogrammen undvikas. Historiskt förankrade byggnader ska bevaras och renoveras då dessa skapar identitet och atmosfär. Syftet bör vara att lyfta fram områdets eller kommunens unika identitet utifrån geografiska och historiska förutsättningar. Detta för att skapa en ökad trivselfaktor och känsla för miljöer som är unika och välbevarade. Möjligheter till införande av kulturell planering behöver därför ses över.

Kommunala arkitekturprogram

För ökat välmående för kommuninvånare är det av vikt med estetiskt tilltalande arkitektonisk gestaltning, även av hållbarhetsskäl. Ett kommunalt arkitekturprogram bör övervägas i varje kommun, något som endast ett fåtal kommuner har idag.

Arkitekturprogram i kommunerna kan vara ett verktyg för att nå förbättrad arkitektonisk kvalitet och estetisk hållbarhet i hela landet. Någon form av mellansteg behövs mellan översiktsplan och detaljplan, alternativt inslag i dessa processer där samrådsförfarande med länsarkitekt, kommunarkitekt, civilsamhället och medborgarna ingår. Genom ett kommunalt arkitekturprogram kan kvalitet, traditionell svensk

byggnadskonst och hantverkskunnande samt tidstypisk harmonisering med befintlig kulturmiljö bli en viktigare aspekt vid upphandling än det är idag.

Det bör därför utredas hur kommunala arkitekturprogram bäst kan implementeras och användas som ett verktyg i samhällsplaneringen.

Förhindra rivning av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer

Kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer bör bevaras för att ta hand om det som tidigare generationer byggt, för att bevara det svenska kulturarvet. Det medverkar till att bygga en särskild identitet och bidrar till ökad tillhörighet samt trivsel och hemkänsla. Det finns även ett hållbarhetsperspektiv i detta. Att bevara befintliga byggnader och miljöer bidrar även till cirkularitet och är ett sätt att värna om miljön.

Under 1900-talet, i synnerhet under 1960- och 1970-talen, svepte en rivningsvåg över Sverige. Stora delar av ett rikt arv i form av vacker, historiskt och kulturellt värdefull arkitektur gick då förlorade. Under de två decennierna revs cirka 40 procent av de svenska städernas äldsta bostadsbestånd. Exempelvis revs mer än 700 byggnader i Stockholms innerstad. Omfattande rivningar har även skett i många mindre orter. Även idag rivs alltför många av de historiska byggnaderna. Detta behöver motverkas. Värdefull arkitektur och offentliga miljöer bör värnas. Kommunerna har en avgörande roll i bevarandet av sådan arkitektur. Likaså bör det klarläggas vad som kan göras på nationell nivå för att undvika rivning av historiska byggnader och miljöer. Det bör utredas hur lagstiftningen kan ändras till förmån för ökat bevarande och mot sådan rivning.

Motverka rivning – åtgärdskrav och vite vid förstörelse av kulturhistoriska värden

Byggherrar och exploatörer bör liksom kommuner vara trygga i att det finns proaktiva möjligheter, incitament och åligganden som möjliggör ansvarstagande för kulturmiljön i ett tidigt skede i processen. Samtidigt är det centralt att överträdelser kan rendera i böter eller vite för de exploatörer som undviker eller bortser från att ta hänsyn till känsliga kulturmiljöer, trots medvetenhet om det ansvar som åligger dem. Regeringen bör därför utreda hur lagstiftning kan utformas för möjliggörande av sanktioner vid överträdelser.
Om en kulturmiljö förstörs bör den i vissa fall kunna återställas eller byggas upp på nytt. Aktörer som medverkat till att förstöra en kulturhistorisk miljö genom att riva och eller bygga nytt utan tillräcklig hänsyn till kulturhistoriska värden bör kunna åläggas att återställa eller försköna miljön. Det bör utredas hur detta ska kunna krävas och hur regler bäst utformas.

Stärkt skydd för kulturhistoriska byggnader

Det är av största vikt att det vi ärvt av tidigare generationer också förvaltas väl och kan efterlämnas till kommande generationer. Arkitektoniskt vackra, särskilda och för sin tid och stil värdefulla byggnader bör bevaras till eftervärlden. En historisk miljö kan vara viktig såväl för trivsel som för att stärka gemenskapen hos befolkningen. Den ofta tidstypiska utformningen väcker entusiasm och nyfikenhet hos många människor. Dessa byggnader och miljöer stärker därigenom attraktiviteten hos en stad eller ett kvarter, för boende, turister, investerare och näringsliv. Skyddet för kulturhistoriska byggnader behöver stärkas i plan- och bygglagen. Detta utan att mindre, rent tekniska ändringar för att bevara och för att kunna bruka byggnaden förhindras.

Regional bostadsplanering

För att stat, regioner och kommuner gemensamt ska kunna planera för bostadsbyggande, infrastruktur och kollektivtrafik behövs regional planering. Regionen kan bidra med kompetens som framför allt de mindre kommunerna, varifrån arbetspendling sker, saknar. En regional översiktsplanering ska fortfarande innebära att beslutanderätten ligger på kommunal nivå för bostadsbyggandet.

Regional fysisk planering sker idag i Stockholms län, Skåne län och Hallands län. I övriga län sker regional utvecklingsplanering enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar. Regional planering behöver utökas till att gälla i fler län. År 2015 framförde Bostadsplaneringskommittén i sitt betänkande till regeringen att det för att tillgodose bostadsförsörjningsbehovet och en långsiktigt hållbar utveckling i alla delar av landet behövs en ny regional planering. I SOU 2018:35 Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar föreslås ett nytt arbetssätt för att få staten och kommunerna att ta ett gemensamt ansvar och skapa en samsyn på vad bostadsbristen består i och hur den ska lösas på alla nivåer i det offentliga Sverige. Centrala för arbetssättet är regionerna. Enligt lag (2013:866) ska länsstyrelsen verka för samordning mellan kommunerna i frågor om bostadsförsörjning. Länsstyrelserna ska enligt förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion verka för att behovet av bostäder tillgodoses. Det är uppenbart att helhet och tydlighet behövs och att regional bostadsplanering bör gälla i hela landet för en integrerad planering av bostadsförsörjning, infrastruktur och regional utveckling.

Klassificera studentbostäder som elevhem

Satsningar på studentbostäder är nödvändiga utifrån en studiesocial kontext. Rent praktiskt och ekonomiskt fyller de en viktig funktion för kunskapsbildningen i samhället. Det är även av särskild vikt att åtgärder tas fram för att komma studerande till del, vilka ofta har en pressad ekonomisk situation.

Under senare år har reformer genomförts för att underlätta byggandet av studentbostäder. Trots detta kvarstår behovet av åtgärder som kan minska studenternas boendekostnader. Att betala samma fastighetsavgift för en studentbostad, ofta bestående av ett enkelt så kallat korridorsrum, som för en attraktiv bostadsrätt i samma storlek är inte rimligt. Ett led i att minska kostnaderna för studenter bör därför vara att alla studentbostäder istället klassificeras som elevhem. Genom att förändra klassificeringen kan studentbostäderna ges undantag i fastighetstaxeringslagen och därmed undvika fastighetsavgiften som följd. Det är ett självklart steg att ta i och med att studentbostäderna inte alltid lever upp till kraven på en fullvärdig bostad. Det finns sammantaget flera skäl för studentbostäder att klassificeras som elevhem.

Prioritera vid behov markanvisningar för studentbostäder

Byggandet av studentbostäder ska underlättas och utökas genom markanvisningar för studentbostäder. Även om det 2026 rapporterades att antalet högskolekommuner med balans på studentbostadsmarknaden dubblerats sedan 2025 så finns det fortsatt ett behov av fler studentbostäder i flera högskolekommuner.

Många av landets studentbostadsaktörer vill bygga fler studentbostäder än de gör idag. De aktörer som fortfarande vill bygga mer än de gör nu anger brist på markanvisningar som främsta hinder för att detta sker. Branschen har efterfrågat ett större fokus på studentbostäder i kommunerna och ett mer anpassat regelverk som gör att vi kan bygga bättre bostäder till studenterna till lägre pris. Konsekvensen av utebliven bostad kan bli att studenter tvingas tacka nej till den utbildning de antagits till. Det får allvarlig påverkan för studenterna själva, på arbetsmarknaden i förlängningen och för hela samhället. Därför föreslås att markanvisningar ska prioriteras för byggande av studentbostäder där det behövs, med syftet att utöka möjligheten att studera och därmed säkerställa utbildningsbehovet i landet.

Inför kortad handläggningstid och enhetlig avgift för plan- och byggärenden

Hänsyn måste tas i större utsträckning till olika boendeformer, även till särskilda typer av bostäder, exempelvis för äldre personer, studenter och funktionsnedsatta personer. Det finns en stor efterfrågan på att bo i eget hus, något som borde prioriteras.

Byggande behöver gynnas då behov finns, inte hindras. Det ska vara möjligt att bo i hela Sverige. Generellt behöver byggande gynnas i högre grad för att nödvändiga bostäder och andra anläggningar ska kunna uppföras. I många fall hindras i stället byggande, inte sällan av en besvärlig, snårig och långdragen byggprocess, ett regelverk som tolkas olika samt skillnader i handläggningstider och avgifter. Kommuner ansvarar för planering av bostadsförsörjningen enligt bostadsförsörjningslagen. Där kan det ingå att möjliggöra bostadsbyggande eller främja utveckling av det befintliga bostadsbeståndet. I kommunerna behöver man hitta så tidsbesparande och förenklande processer som möjligt för att få fram bostäder enligt behov och efterfrågan i kommunen.

Det kan ta flera år från inledningen av en planprocess tills det första spadtaget för bygget tas. Långa ledtider leder till ökade markpriser och byggkostnader, vilket drabbar hushållen i form av dyrare bostäder. Byggbolag och andra intressenter upplever plan- och byggprocesserna som omständliga och långa. Det behövs effektivisering där det är möjligt.

Det finns möjlighet att arbeta på olika sätt, vilket visas av att olika kommuner jobbar olika, trots att man styrs av samma regler i plan- och bygglagen. Det varierar också hur långa handläggningstiderna är i olika kommuner. Länsstyrelserna hanterar ärenden om bygglov och marklov som rör miljöbalken och som överklagas. Även om lagstiftningen reglerar handläggningstiderna finns stort utrymme för variation i handläggningen mellan exempelvis kommuner och myndigheter. Det innebär ojämlik hantering av byggärenden och fördyrade byggprojekt. Orsaker till långa handläggningstider är bland annat ofullständiga ansökningshandlingar, tidsödande processer och svårigheter i tolkningar av detaljplanens bestämmelser. Det bör vara en hjälp för både kommuner och de som ansöker om bygglov med likvärdiga krav, information, handlingar, likvärdiga tekniska system för att ta emot ansökningar och enhetliga rutiner för krav på kompletteringar.

En mer enhetlig hantering av plan- och byggärenden i kombination med gemensamma standarder för ansökningshandlingar skulle kunna bidra till att byggprocesserna blir mer förutsägbara, likvärdiga och lätthanterliga. Regeringen har låtit utreda förutsättningarna för en mer enhetlig och digitaliserad hantering av ärenden enligt plan- och bygglagen genom ett uppdrag till Boverket (LI2024/01458). Det fortsatta arbetet bör inriktas på reformer som leder till kortare handläggningstider, ökad förutsägbarhet och mer likvärdig hantering i hela landet. Därför bör korta handläggningstider för plan- och byggprocessen prioriteras. Det bör även övervägas hur avgifter för plan- och byggärenden kan göras mer enhetliga mellan kommunerna för att skapa bättre förutsägbarhet för såväl privatpersoner som företag.

Samhällsekonomiskt perspektiv sett till bostadsbyggande vid miljöprövningar

I många fall är miljöintressen orsaker till överklaganden, vilket ger långa plan- och byggprocesser. Det behöver göras större avvägningar mellan bostadsförsörjningen och miljöskyddet när det gäller miljöprövningar och miljöbalken. Bostadsförsörjningen och

annat nödvändigt byggande bör ges större tyngd vid avvägning mot exempelvis artskydd och andra motstående intressen.

Vid beslut om markanvändning, exempelvis upprättande av detaljplaner, görs prövning enligt både plan- och bygglagen och miljöbalken, en lagstiftning som i många fall ger begränsade möjligheter att göra avvägningar mellan skyddsintresset och värdet av bostadsbyggandet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv fungerar miljöbalkens prövningar inte alltid ändamålsenligt. I många fall försvåras eller försenas byggande som behövs för att möta bostadsförsörjningen. Vi anser att det under lång tid har funnits betydande problem på området utan att tillräckliga åtgärder vidtagits för att skapa en bättre balans mellan behovet av bostäder och behovet av miljöskydd. Ett tydligare samhällsekonomiskt perspektiv bör därför beaktas vid miljöprövningar som påverkar möjligheterna till bostadsbyggande

Inför avgift för överklagande av planer och bygglov

Överklaganden av planer och bygglov är ofta det som gör att byggprocesser drar ut extra på tiden. En stor del av ledtiderna i byggprocessen uppstår efter att ärenden överklagats. Detta försenar och fördyrar bostäder betydligt, skapar osäkerhet och innebär en risk vid bostadsinvesteringar samt leder till att färre bostäder byggs och att fler utestängs från bostadsmarknaden.

Den genomsnittliga tiden för domstolarnas prövning kan vara lång och i vissa fall kan ett ärende pågå under flera år. Det är viktigt att överklaganden ska kunna ske, men det måste också finnas en rimlighet i detta i förhållande till övriga intressenter exempelvis de som investerat i byggprojekt och planering. Intressenter i byggprojekt drabbas av betydande kostnader när byggprojekt fördröjs. Även myndigheterna belastas av omfattande ärendemängder, vilket riskerar att påverka handläggningstiderna även i andra typer av ärenden.

Det vore av dessa anledningar rimligt att ta ut en viss avgift för överklaganden av planer och bygglov. En avgift bör vara väl avvägd i förhållande till vilken form av projekt och omfattning av projekt det rör sig om samt i vilken grad den klagande berörs av den tänkta byggnationen. En klagande som får bifall till sitt överklagande bör få tillbaka den erlagda avgiften.

Möjliggör utveckling och byggnation ovan odlingsgränsen

Odlingsgränsen i norra Sverige är den administrativa gränsen mellan fjälltrakter och för odling lämpade områden, vilka finns i Norrbottens och Västerbottens län. Gränsen utstakades på 1870- och 1880-talen för att förhindra att nybyggen anlades på otjänlig mark och för att skydda samerna från intrång. Den praktiska betydelsen av gränsen har minskat, men den har fortfarande betydelse för vissa delar av regelverket.

Ovanför odlingsgränsen är möjligheten för kommuner att köpa statlig mark kraftigt begränsad. I de fall staten är den största markägaren i en kommun föreligger risk att tillväxten i området och nödvändig byggnation för näringsliv, företagande, industri och bostäder bromsas på grund av markbrist. Behovet av fler bostäder är stort i områden där nya arbetstillfällen växer fram, och detta behöver tillgodoses.

Problemen med att statligt ägd mark försvårar utveckling i kommuner berör många gånger landets mest glesbefolkade kommuner. I exempelvis Kiruna äger staten en stor majoritet av marken medan kommunen förfogar över en mycket begränsad del. Detta kan försvåra stadsomvandling, planering och byggnation.

Sammantaget försvåras byggnation i vissa områden avsevärt. Rimligt är att olika intressen behöver tas hänsyn till. Det gäller inte minst utveckling, planläggning och byggnation i områden som kan expandera där ett utvecklat näringsliv med många arbetstillfällen är möjligt. Regeringen bör utreda om regelverket för markförsäljning ovanför odlingsgränsen bör förändras i syfte att så långt som möjligt skapa likvärdiga förutsättningar för markförsörjning, tillväxt och byggnation i landets alla delar. Hänsyn bör samtidigt tas till särskilt känsliga naturmiljöer.

Clara Aranda (SD)

Dennis Dioukarev (SD) *Denice Westerberg (SD)*